

(Прес за РС, 12. 7. 2011)

О локалним реакцијама на Тадићеву посјету Сарајеву није потребно да се информишемо из бошњачких медија. Довољно је да прочитамо шта каже тзв. друга Србија у београдској штампи. Пошто су претходних недјеља прву званичну посјету председника Србије сусједној БиХ упорно најављивали као неку драматичну промјену у односима Београд–Бањалука–Сарајево, сада су помало разочарани и љути. Нагађали су да ће се „Тадић овом посјетом окренути од РС према БиХ“, да ће из главног града БиХ „затражити већу кооперативност Бањалуке у формирању заједничких органа“, да ће „подржати уставне промјене и функционалнију БиХ“ итд. „Учиниће то Тадић не зато што то искрено жели него зато што му је из Вашингтона и Брисела поручено да Србији нема напредовања ка евроатлантским интеграцијама уколико не охлади Додикове сецесионистичке амбиције“ – прогнозирали су „другосрбијанци“, подједнако нарогушени на оба српска председника. Испоставило се, међутим, да Борис Тадић у Сарајеву није рекао ништа од онога што су они очекивали. Он је напросто, као и у више ранијих прилика, поновио да се „Србија неће мешати у унутрашње ствари БиХ о којима треба равноправно да се договоре њени народи“. А и шта би друго?

Да се „окренуо од РС ка БиХ“, Тадић би довео у питање „реципрочне и паралелне специјалне везе са РС“, које сам није ни смислио ни успоставио, него их је затекао као интегрални дио Дејтонског споразума. За утјеху је могао само да понови стару понуду да се симетричне везе успоставе и са другим ентитетом. То је и учинио, иако иста понуда већ одавно стоји на столу, а Сарајево, бар до сада, ћути. Напокон, зашто би посјета Сарајеву значила окретање леђа Бањалуци када је Бориса Тадића на Бутмирском аеродрому први поздравио Небојша Радмановић. Бањалучки Србин у својству председавајућег Предсједништву БиХ био му је, заправо, домаћин. И није му засметало што је злочине у Кравицама, Доброваљачкој и Тузли, Тадић „већ самим помињањем изједначио са оним у Сребреници“.

Да је „затражио већу кооперативност Бањалуке у формирању заједничких органа“, било би бесмислено, јер свакоме ко је иоле упућен у тамошња постизборна збивања

добро је познато да су блокаде и кашњење у формирању нове власти настали због бошњачко-хрватских спорова у Федерацији, а да је у РС све обављено на вријеме. Иако је Бањалука могла да ликује над сукобом старих антисрпских савезника и остане мудро неутрална, представници РС су се принципијелно ангажовали у прилог обесправљених Хрвата. Ако пак неко под „кооперативношћу“ мисли на то да мјесто министра спољних послова БиХ, које према турнусу припада Србима, РС треба да уступи Лагумџији, онда би испало да се Тадић заправо залаже за бошњачку мајоризацију, а не за „равноправан договор народа“.

Да је „подржао уставне промјене и функционалнију БиХ“, Тадић тиме не би рекао ништа конкретно. За уставне промјене залажу се не само Американци и Бошњаци него и Срби и Хрвати, али са опречним иницијативама. Док се први и други залажу за централизацију и унитаризацију, трећи се залажу за повратак на изворни Дејтон, а четврти за легализацију Херцег-Босне. Политичка функционалност опет зависи од социјалног контекста. Једни те исти политички системи могу да буду функционални или не зависно од географског, историјског, културног, економског итд. контекста. Према политичкој теорији, у етнички и вјерски подијељеним друштвима демократија је одржива искључиво у оквиру децентрализованог уређења (кон/федерација, унија, консоцијација, деволуција и сл.). Бошњачки интереси су јасни, али Тадић тешко може да их подржи самим тим што је у Србији изашао у сусрет високој аутономији Војводине.

Да „охлади Додикове сецесионистичке амбиције“ Тадић, такође, не може, прије свега за то што такве намјере у руководству РС и не постоје. Постоје једино као есадеовско-есдепеовска конструкција која предсједника Српске треба свијету лажно да представи као рушитеља Дејтонског споразума и БиХ. Да би српска национална база Српску много радије видјела у заједничкој држави са „матицом“ или бар самосталну него у оквиру БиХ, то је сасвим извјесно. Али, на то не могу да утичу ни Додик ни Тадић ни САД ни ЕУ, а поготово „друга Србија“ и Лагумџија. Политичари морају да буду реалнији, и зато се Додик залаже не само за јаку РС него и за заједничке органе БиХ у којима ће равноправност српског народа бити апсолутно заштићена по сваку цијену. Искуство из 1941. и 1991. показало је да када се ради о комшијама ниједан механизам заштите не може да буде сувишан, укључив и референдум о отцјепљењу. Сарајево јесте пријестоница и (већински) бошњачког кантона и ентитета (званог) Федерација, али је и пријестоница цијеле БиХ, чија територија обухвата и РС и чију трећину руководства (требало би) чине Срби наоружани правом вета.

Када су се унапријед радовали да ће Тадић путовањем у Сарајево окренити леђа Бањалуци, „другосрбијанци“ су изгледа мислили да је отишао у посјету бошњачком кантону или (хрватско-) бошњачком ентитету, а не у посјету БиХ у чијем руководству сједи и Срби. И то баш они бањалучки и Додикови на челу су Небојшом Радмановићем,

Тадић у посети Радмановићу

Пише: Ненад Кеџмановић
уторак, 12 јул 2011 17:31

који је члан СНСД и лојалан своме партијском лидеру. Његова реторика је мекша, али политика није. РС не занима кантонално и ентитетско Сарајево, али у „државном“ хоће да буде своја на своме.